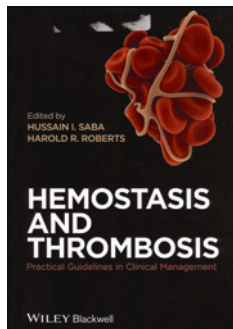

Nytt om trombose og hemostase

Hussain I. Saba, Harold R. Roberts, red.
Hemostasis and thrombosis
 Practical guidelines in clinical management.
 328 s, tab, ill. Chichester: Wiley-Blackwell,
 2014. Pris GBP 70
 ISBN 978-0-470-67050-7

En rivende utvikling har skjedd innenfor feltet trombose og hemostase. Denne utgivelsen er oppdatert på det meste og henvender seg til både nyutdannede leger med interesse for koagulopati og mer erfarne kolleger som behandler disse lidelsene. Den er inndelt i 22 kapitler med til sammen 41 forfattere, enkelte verdensledende innenfor sine fagfelt.

Som tittelen angir, omhandler boken klinisk tilnærming og praktisk håndtering av pasienter med blødningsforstyrrelser og tromboser. Den behandler innledningsvis oversiktlig og kortfattet basalkunnskap om koagulasjonssystemet, den cellebaserte koagulasjonsmodellen og det vaskulære endotelets bidrag i hemostasen. Videre beveger den seg i klinisk retning med omtale av globale og spesifikke koagulasjonstester og flytskjemaer for hvordan pasientene med blødnings- og trombotetendens skal utredes. Diagnostisering og behandling av hemofili A, B og C omtales oversiktlig i egne kapitler. Spesielt er kapitlet om akkvirert hemofili nyttig, der en kasuistikk følges gjennom de ulike avsnittene. Boken inneholder også oppdatert kunnskap om immunologisk trombocytopeni, disseminert intravasal koagulasjon, von Willebrands sykdom, kvalitativ platedefekt og trombotisk trombocytopenisk purpura. Interessante og særdeles aktuelle er også kapitlene som omtaler endringer i hemostasen ved aldring, leversvikt og kreft.

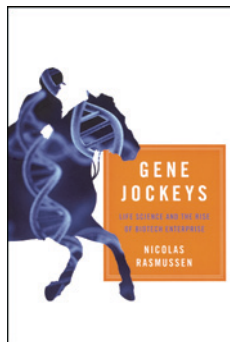
Boken bærer preg av de ulike forfatternes interesseområder. Det kan reises innvendinger mot visse skjevheter i stoffutvalget. Enkelte sykdommer er veldig detaljert beskrevet med henvisning til eksperimentelle studier som foreløpig er lite klinisk relevante, og som i liten grad samsvarer med tittelen «practical guidelines». Kapitlet om posttrombotisk syndrom er nyttig og oppdatert, men gir lite mening når omtale av dyp venetrombose er utelatt. Et eget kapittel om hepariner uten å omtale annen antikoagulasjonsbehandling gjør at oppbygningen og inndelingen av boken blir ufullstendig. Det kunne med fordel vært flere fargefotografier og tabeller. Imidlertid er de figurene og tabellene som foreligger, oversiktlige og gode.

Alt i alt er dette en lite praktisk orientert bok i forhold til hva tittelen lover. For klinikere med spesiell interesse for trombose og hemostase er boken likevel en nyttig oppdatering på enkelte områder.

Ellen Brodin

Overlege, K.G. Jebsen TREC – senter for tromboseforskning
 Universitetssykehuset Nord-Norge

«Biotek» – forskning og industri

Nicolas Rasmussen
Gene jockeys
 Life science and the rise of biotech enterprise.
 249 s, tab, ill. Baltimore, MD: The Johns
 Hopkins University Press, 2014. Pris USD 35
 ISBN 978-1-4214-1340-2

Rasmussen er historiker, og har tatt for seg oppstarten til bioteknologi som vitenskap og hvordan industrien har spilt en viktig rolle i utviklingen av fagfeltet.

Boken er på 249 sider, hvorav de siste 52 består av kilder og fotnoter. Den er innbundet, og stoffet er inndelt i seks kapitler, i tillegg til konklusjon. Forfatteren tar for seg historien der ny teknologi åpner nye muligheter. Fra slutten av 1970-årene til tidlig i 1990-årene ble mye ressurser lagt ned i «biotek»-utvikling i USA, og dette førte til fem av de ti første rekombinante DNA-medikamenter godkjent i USA: humant insulin, humant veksthormon, alfainterferon, erythropoietin og vevsplasminogenaktivator.

Rasmussen beskriver hvordan denne utviklingen skjedde i USA, og jeg tror ikke historien er overførbart til andre deler av verden. I USA la myndighetene inn mye ressurser til denne fagutviklingen, og industrien hev seg på. Det ble et samvirke mellom industrielle, kommersielle aktører og akademiske miljøer, der forskere kunne tjene seg rike og samtidig få antatt publikasjoner i de beste tidsskriftene. Forskere kunne hoppe fra akademiske institusjoner til industri, og tilbake. 1980-årene var gullalderen for forskere som jobbet med å få de første «biotek»-medikamentene ut på markedet. Forskere jobbet i firmaer som Genentech og tilsvarende for å kunne gjøre samme type forskning som på universitetene, men under bedre betingelser.

Dette er en god og detaljert beskrivelse av det kappløpet som pågikk. De involverte ville ha patentet, de ville ha artiklene, og noen av dem ville tjene store penger på å komme først. Med utviklingen av kloning og DNA-teknologi var det om å gjøre å være først. Boken fanger den spesielle atmosfæren som eksisterte akkurat der og da. For dem som er spesielt interessert i denne utviklingen, vil nok boken være av interesse, men slik jeg ser det, maktet den ikke å fenge bredt. Den bærer preg av å være som en historiebok, som krever dedikert lesing.

Åslaug Helland

Overlege, Klinikk for kreft, kirurgi og transplantasjon
 Oslo universitetssykehus, Radiumhospitalet